

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	tervitekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	15.03.2019
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	Hetkel kehtiv
Avaldamismärge:	RT I, 13.03.2019, 81

Keskkonnajärelevalve seadus

Vastu võetud 06.06.2001
[RT I 2001, 56, 337](#)
 jõustumine 07.07.2001

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
13.11.2002	RT I 2002, 99, 579	01.01.2003
11.12.2002	RT I 2002, 110, 653	01.01.2003
17.12.2003	RT I 2003, 88, 591	01.01.2004
14.04.2004	RT I 2004, 30, 209	01.05.2004
21.04.2004	RT I 2004, 38, 258	10.05.2004
13.04.2005	RT I 2005, 24, 182	20.05.2005
12.10.2005	RT I 2005, 57, 451	18.11.2005
08.02.2007	RT I 2007, 19, 95	11.03.2007
22.04.2010	RT I 2010, 22, 108	01.01.2011 jõustub päeval, mis on kindlaks määratud Euroopa Liidu Nõukogu otsuses Eesti Vabariigi suhtes kehtestatud erandi kehtetuks tunnistamise kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artikli 140 lõikes 2 sätestatud alusel, Euroopa Liidu Nõukogu 13.07.2010. a otsus Nr 2010/416/EL (ELT L 196, 28.07.2010, lk 24–26).
27.01.2011	RT I, 23.02.2011, 3	01.01.2012
10.10.2012	RT I, 25.10.2012, 1	01.12.2012
25.09.2013	RT I, 08.10.2013, 1	18.10.2013
19.02.2014	RT I, 13.03.2014, 4	01.07.2014
19.06.2014	RT I, 29.06.2014, 109	01.07.2014, Vabariigi Valitsuse seaduse § 107 ³ lõike 4 alusel asendatud ministrite ametinimetused.
20.02.2019	RT I, 13.03.2019, 2	15.03.2019

1. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse reguleerimisala

(1) Käesolev seadus määratleb keskkonnajärelevalve olemuse ja kehtestab keskkonnajärelevalvet teostavate asutuste ülesanded.

[[RT I, 13.03.2014, 4](#)- jõust. 01.07.2014]

(2) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.

[[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 2. Keskkonnajärelevalve

(1) Keskkonnajärelevalve on Keskkonnainspeksiooni ja kohaliku omavalitsuse üksuse organi või asutuse tegevus eesmärgiga ennetada, selgitada välja ja tõrjuda oht ning kõrvaldada korrarikumine keskkonnakaitse valdkonnas.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

2. peatükk KESKKONNAJÄRELEVALVE ASUTUSED JA NENDE ÜLESANDED

§ 3. Keskkonnajärelevalve teostajad

(1) Keskkonnajärelevalvet teostavad Keskkonnainspeksioon ja kohalik omavalitsusorgan või -asutus.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(2) Seadusega võidakse ka teistele valitsusasutustele anda keskkonnajärelevalve ülesandeid.

§ 4. Keskkonnainspeksioon keskkonnajärelevalve teostajana

(1) Keskkonnainspeksioon teostab keskkonnajärelevalvet seaduses või määruises sätestatud alusel ja korras.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 5. Maa-amet keskkonnajärelevalve teostajana

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 6. Omavalitsuslik keskkonnajärelevalve

(1) Kohaliku omavalitsusüksuse volikogu kehtestatud keskkonnakaitse- ja -kasutuslaste otsuste järgimist kontrollivad volikogu poolt selleks volitatud isikud või asutused, või kui neid ei ole määratud, valla- ja linnavalitsus.

(2) Kui kohalikule omavalitsusüksusele on pandud seadusega ka käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud keskkonnajärelevalve ülesandeid, või kui ta on need endale seaduse alusel ise võtnud, määrab volikogu ka nende teostamiseks vajalikud isikud või asutused või teostab järelevalvet valla- või linnavalitsus.

(3) Kohalik omavalitsusüksus:

1) rakendab seaduses sätestatud abinõusid ebaseadusliku tegevuse tõkestamiseks ja kohustuslike keskkonnakaitseabinõude elluviimiseks;

2) teavitab Keskkonnainspeksiooni keskkonda kahjustavast või ohustavast õigusvastasest tegevusest või loodusressursi kasutamiseiga seotud õiguspärasest tegevusest, kui selline tegevus seab ohtu inimeste elu, tervise või vara.

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(4) Kui kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ei ole otsustanud teisiti, toimub käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud keskkonnajärelevalve samaselt riigiasutuse korraldatava järelevalvega ning järelevalve teostajal on oma haldusterritooriumil võrdsed õigused riigi keskkonnajärelevalve asutuse ja keskkonnakaitseinspektoriga.

[RT I 2002, 110, 653- jõust. 01.01.2003]

§ 7. Keskkonnainspeksiooni järelevalvepädevus kohaliku omavalitsusüksuse tegevuse üle

(1) Keskkonnainspeksioonil on õigus kontrollida seadusega kohalikule omavalitsusüksusele pandud või kohaliku omavalitsusüksuse poolt halduslepinguga võetud keskkonnakaitse- ja -kasutuslaste ülesannete täitmist ning kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja valitsuse keskkonnakaitse- ja -kasutuslaste üksikaktide seaduslikkust.

(2) Keskkonnainspeksioonil on õigus nõuda kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja valitsuse poolt antud, käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud üksikakti ärakirja, Keskkonnainspeksioonil on õigus nõuda antud keskkonnaloa ärakirja.

(3) Kohaliku omavalitsusüksuse volikogu ja valitsus on käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud ärakirja kohustatud esitama hiljemalt seitsmendal päeval, arvates Keskkonnainspeksiooni kirjaliku nõude saamisest.

(4) Kui Keskkonnainspeksioon leiab, et kohaliku omavalitsusüksuse keskkonnaalane haldusakt või selle andmata jätmine on õigusvastane ja rikub avalikku huvi, võib ta 30 päeva jooksul haldusakti andmisest või sellest keeldumisest teadasaamisest arvates teha kirjaliku ettepaneku tunnistada haldusakt kehtetuks, viia see

õigusnormidega vastavusse või anda nõutav haldusakt välja. Kui Keskkonnainspeksioon leiab, et kehtetuks tunnistatud või kehtetuks tunnistamisele või muutmisele kuuluva haldusakti õigusvastased tagajärjed rikuvad avalikku huvi, võib ta kolme aasta jooksul haldusakti andmisest arvates teha kirjaliku ettepaneku kõrvaldada haldusakti tagajärjed.

(5) Kui kohalik omavalitsusüksus ei ole 30 päeva jooksul pärast Keskkonnainspeksiooni kirjaliku ettepaneku saamist haldusakti kehtetuks tunnistanud või seda õigusnormidega kooskõlla viinud, nõutavat haldusakti andnud või haldusakti tagajärgede kõrvaldamist otsustanud, võib Keskkonnainspeksioon esitada protesti halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud tingimustel ja korras.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 8. Keskkonnaõigusnormide rakendamise analüüs

(1) Keskkonnainspeksioon analüüsib oma tegutsemisvaldkonnas keskkonnaõigusnormide toimet enda vaatluste ning teistelt isikutelt, asutustelt ja andmekogudelt saadud andmete ja ettepanekute alusel, kusjuures Keskkonnainspeksioonil lasub kohustus koguda keskkonnajärelevalve andmeid.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(2) Keskkonnaõigusnormide analüüsi tulemusel teeb Keskkonnainspeksioon ettepanekuid õiguskaitse tõhustamiseks ning õigusaktide muutmiseks või täiendamiseks.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(3) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 8¹. Keskkonnainspeksiooni andmekogud

Keskkonnainspeksioon peab järgmisi andmekogusid:

- 1) objekti kontrollimise andmekogu süsteem (edaspidi *objekti kontrollimise andmekogu*), mille eesmärk on Keskkonnainspeksioonile seadusega pandud eesmärkide täitmiseks järelevalvemenetlusega seotud andmete, keskkonnakasutuse kohta esitatud teadete ning kalalaevade sadamasse saabumise eelteadete töötlemine ja analüüs;
- 2) õiguserikkumiste andmekogu, mille eesmärk on enne 2014. aasta 1. jaanuari alustatud haldusmenetlusega, enne 2011. aasta 1. juulit alustatud väärteomenetlusega ning enne 2011. aasta 1. septembrit alustatud kriminaalmenetlusega seotud andmete töötlemine ja analüüs.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

§ 8². Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu andmekategooriad

(1) Objekti kontrollimise andmekogu andmekategooriad on:

- 1) andmed kontrollitud objekti kohta;
- 2) objekti kontrollimise tulemused;
- 3) teated võimaliku ebaseadusliku keskkonnakasutuse kohta;
- 4) ettekirjutused;
- 5) andmed ebaseaduslikult püügile asetatud püügivahendite eemaldamise kohta;
- 6) eelteated kalalaevade sadamasse saabumise kohta;
- 7) teated eripüügi kohta;
- 8) Keskkonnainspeksiooni keskkonnajärelevalve tööplaan;
- 9) haldusmenetlused;
- 10) nõuded;
- 11) erimeetmete kohaldamise protokollid.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(2) Õiguserikkumiste andmekogu andmekategooriad on:

- 1) enne 2011. aasta 1. juulit alustatud väärteoasjad;
- 2) enne 2011. aasta 1. septembrit alustatud kriminaalasjad;
- 3) enne 2014. aasta 1. jaanuari koostatud ettekirjutused;
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]
- 4) enne 2011. aasta 1. aprilli koostatud saastetasunõuded;
- 5) andmed enne 2014. aasta 1. jaanuari ebaseaduslikult püügile asetatud püügivahendite eemaldamise kohta.
[RT I, 13.03.2019, 2- jõust. 15.03.2019]

(3) Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu pidamise kord, sealhulgas andmekogusse kantavate andmete täpsem koosseis, andmete väljastamise kord ja säilitamise tähtaeg sätestatakse vastava andmekogu põhimääruses.

(4) Andmekogudesse kantud andmetel on informatiivne tähendus.
[RT I, 08.10.2013, 1- jõust. 18.10.2013]

§ 8³. Keskkonnainspektiooni andmekogude põhimäärused

Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu asutab ning nende andmekogude põhimäärused kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#) määrusega.
[RT I, 08.10.2013, 1- jõust. 18.10.2013]

§ 8⁴. Andmekogude vastutav ja volitatud töötaja

Objekti kontrollimise andmekogu ja õiguserikkumiste andmekogu vastutav töötaja on Keskkonnainspektioon ning volitatud töötaja on Keskkonnainspektiooni määratud isik.
[RT I, 08.10.2013, 1- jõust. 18.10.2013]

3. peatükk KESKKONNAKAITSEINSPEKTORID

[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 9. Keskkonnakaitseinspektor

Keskkonnakaitseinspektor on:

- 1) riigi keskkonnakaitseinspektor;
- 2) kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektor.

§ 10. Riigi keskkonnakaitseinspektor

Riigi keskkonnakaitseinspektor on Keskkonnainspektiooni või muu seaduse alusel keskkonnajärelevalve kohustust omava valitsusasutuse ametnik, kellele järelevalvekohustus on pandud ametijuhendiga.
[RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 11. Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektor

Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektor on linna- või vallavalitsuse või muu omavalitsusasutuse ametnik, kellele järelevalvekohustus on pandud tööülesannete asutusesisese jaotuse või volikogu otsusega.

§ 12. Keskkonnakaitseinspektori järelevalvepiirkond

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektoril on tegutsemisõigus kogu Eesti Vabariigi jurisdiktsiooni all oleval alal ning Eesti Vabariigis registreeritud laevadel, sõltumata nende asukohast.

(2) Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektoril on tegutsemisõigus töökohajärgse omavalitsusüksuse territooriumil.

§ 13. Keskkonnakaitseinspektori tegutsemisõiguse tõendamine

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektori tegutsemisõigust keskkonna kaitsel tõendavad inspektori tõend ja tunnusmärk. Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektori tegutsemisõigust keskkonna kaitsel tõendab kohaliku omavalitsuse inspektori tõend.

(2) Riigi keskkonnakaitseinspektori tõendi vormi ning valmistamise, väljaandmise ja äravõtmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#), omavalitsuse keskkonnakaitseinspektori tõendi vormi ning valmistamise, väljaandmise ja äravõtmise korra kehtestab valla- või linnavalitsus.

(3) Riigi keskkonnakaitseinspektori tunnusmärgi kujunduse ning valmistamise, väljaandmise ja äravõtmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#).
[RT I 2005, 24, 182- jõust. 20.05.2005]

§ 14. Keskkonnakaitseinspektori vormi- ja eririietus

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektorile väljastatakse tasuta vormi- ja eririietus. Riigi keskkonnakaitseinspektori vormiriietuse ja ametitunnuste kirjelduse kehtestab [Vabariigi Valitsus](#), vormi- ja eririietuse väljaandmise ja kandmise korra kehtestab [valdkonna eest vastutav minister](#). Vormi- ja eririietuse valmistamise kulud kaetakse riigieelarvest.

(2) Kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektorile väljastatakse vormi- ja eririietus kohaliku omavalitsuse kehtestatud korras ja kujunduses.

§ 15. Keskkonnakaitseinspektori relvad ja erivahendid

(1) Riigi ja kohaliku omavalitsuse keskkonnakaitseinspektoril, kelle ametikohustuseks on kasvava metsa, jahiluluki- ja kalavaru kaitse, on lubatud ametiülesannete täitmisel kanda teenistusrelva ning kasutada erivahendina teenistuskooera ja käeraudu.

(2) [Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

(3) Teenistusrelva soetamine ja relvaloa andmine toimub vastavalt relvaseadusele (RT I 2001, 65, 377; 88, 531; 102, 673; 2002, 29, 175; 53, 336; 61, 375; 63, 387) ja selle alusel kehtestatud korrale.
[RT I 2002, 110, 653- jõust. 01.01.2003]

§ 16. Keskkonnakaitseinspektori õigused ja kohustused

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 16¹. Riigi keskkonnakaitseinspektori valveaeg

(1) Riigi keskkonnakaitseinspektorile ei kohaldata valveaja rakendamisel avaliku teenistuse seaduse § 38 lõikes 6 sätestatud.

(2) Valveaja kestus ei tohi ületada 250 tundi kuus.
[RT I, 08.10.2013, 1- jõust. 18.10.2013]

4. peatükk JÄRELEVALVETOIMINGUD

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 17.–§ 24. [Kehtetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

5. peatükk TOIMINGUD SELGUSETA KUULUVUSEGA LOODUSSAADUSE JA LOODUSSAADUSE HANKIMISE VAHENDI VÕI RIISTAGA

[Kehtetu -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

§ 25.–§ 34. [Kehtetud -RT I, 13.03.2014, 4- jõust. 01.07.2014]

6. peatükk SEADUSE RAKENDAMINE

§ 35. Riigi keskkonnakaitseinspektorite varustamine vormiriietusega

Käesoleva seaduse § 14 kohast riigi keskkonnakaitseinspektorite vormiriietusega täies ulatuses varustamist alustatakse 2003. aasta 1. jaanuaril.

§ 36.–§ 37. [Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 38. Senise keskkonnajärelevalve seaduse kehtetuks tunnistamine

(1) Keskkonnajärelevalve seadus (RT I 1997, 86, 1460; 1999, 54, 583; 95, 843; 2000, 51, 319; 2001, 50, 283) tunnistatakse kehtetuks.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud seaduse alusel kehtestatud Vabariigi Valitsuse ja keskkonnaministri määrused kehtivad niivõrd, kui võrd need ei ole vastuolus käesoleva seadusega, kuni nende muutmise või kehtetuks tunnistamiseni.

(3) [Kehtetu -RT I 2002, 110, 653- jõust. 01.01.2003]